

مقررۀ کفایت سرمایه - Regulation on Capital Adequacy

متولی و مسئول اجرائی:	بخش حقوقی و مقرراتی
متصدی مقررہ	مسئول بخش حقوقی و مقرراتی

تصویب شده توسط: رئیس کُل د افغانستان بانک	تصویب شده توسط: دارالانشاء هیئت عامل د افغانستان بانک
تاریخ:	تاریخ:

فهرست عناوین

3.....	بخش الف: مقدمه	3
3.....	1 پس زمینه	3
4.....	2 هدف.....	4
5.....	3 ساحة تطبيق مقررہ	5
5.....	بخش ب: چارچوب کفایت سرمایه	5
5.....	4 تعریف.....	5
6.....	5. انواع ارکان.....	6
8.....	1.5 رکن اول: حد اقل سرمایه مورد نیاز	8
9.....	2.5 رکن دوم: روند بررسی نظارتی.....	9
8.....	3.5 رکن سوم: تنظیم مارکیت (Market Discipline)	8
	4.5 محاسبۀ حد اقل سرمایه مورد نیاز	4.5
	5.5 سرمایه اصلی	5.5
	6.5 دارایی های عیار شده بر اساس خطر	6.5
	7.5 رویش معیاری خطرکریڈیت	7.5
	8.5 روش معیاری خطر بازار	8.5
	9.5 شاخص اساسی خطر عملیاتی	9.5
14.....	6 متولی مقررۀ کفایت سرمایه	14
14.....	7 تاریخ انفاذ	14

جمهوری اسلامی افغانستان

د افغانستان بانک

مقررۀ کفایت سرمایه برای بانکداری اسلامی و موسسات مالی

بخش الف: مقدمه

1 پس زمینه

1.1 مقررۀ کفایت سرمایه (که منبهد بنام مقررۀ یاد میگردد) توسط د افغانستان بانک نشر و تمام موسسات مالی اسلامی، موسسات مالی دارای دریچۀ بانکداری اسلامی و یا واحد بانکداری اسلامی (که در مجموع بنام "بانک" یاد میگرددند) و محصولات مالی اسلامی را در جمهوری اسلامی افغانستان ارائه میکنند، مکلف به تطبیق آن میباشند.

1.2 سرمایه بنیاد و اساس استحکام بانک را تشکیل میدهد. در حقیقت سرمایه ذخیره است که برای جبران خسارات غیر پیش بینی شده در جریان فعالیت های بانک مورد استفاده قرار میگیرد و در صورت بروز مشکلات، به بانک فرصت میدهد تا حین بررسی و حل مشکلات بوجود آمده، به فعالیت های خویش ادامه دهد. حفظ و نگهداشت سرمایۀ کافی توسط بانک میتواند فضای اعتماد را نسبت به مسئولیت و ثبات مالی بانک افزایش دهد و از اجرای تعهدات بانک در قبال سپرده گذاران و سایر دائین اطمینان می دهد. بنابر این، د افغانستان بانک تمام بانکهای مجوز را مکلف می سازد تا مقدار حد اقل سرمایه مالی و همچنان مقدار حد اقل تناسب سرمایه خویش را متناسب با فعالیت های بانک حفظ نماید. به همین منظور د افغانستان بانک جهت تعیین کفایت سرمایه از شیوه های مبتنی بر خطر استفاده می نماید. قابل ذکر است که مقدار حد اقل سرمایه و تناسبات مربوطه آن صرفاً مبالغ حد اقلی و قطعی می باشد و حفظ

مبالغ یاد شده به معنی کافی بودن سرمایه بانک نیست. د افغانستان بانک از بانک ها توقع دارد تا فعالیت های خویش را بصورت نورمال با در نظر داشت سرمایه بیشتر از حد اقل مورد نیاز به پیش ببرند.

- 1.3 این مقررہ سرمایه های ذیل را تعریف می نماید:
- سرمایه اصلی یا سرمایه سطح اول که متشکل است از عناصر سرمایوی با کیفیت عالی
 - سرمایۀ تکمیلی یا سرمایه سطح دوم شامل اقلامی سرمایوی است که از لحاظ کیفیت پایین تر از عناصر سرمایوی سطح اول بوده اما باعث تقویۀ سرمایۀ بانک و سرمایہ مقرراتی (سرمایہ مجموعی) بانک می گردد. هم چنان این مقررہ حد اقل تناسب سرمایہ بین سرمایہ سطح اول و سرمایۀ مجموعی را تعیین می نماید. برعلاوه این مقررہ معیارات اساسی رامعرفی می کند که بانک مرکزی بر مبنای آن در موارد ذیل تصمیم اتخاذ می نماید:
 - چگونگی شمولیت اسناد یا منابع سرمایوی در سرمایہ سطوح اول و دوم
 - چگونگی عیار نمودن انواع (کتگوری های) مختلف دارایی ها به نسبت خطرات آنها ، و
 - چگونگی تغیر فکتورهای که تطبیق آن بر اقلام خارج از بیلانس شیت باعث انعکاس آن در محاسبات سرمایہ می گردد.

2 هدف

2.1 هدف مقررہ این است تا برای بانکها واضح گردد که چگونه کیفیت سرمایہ آنان بمنظور اهداف نظارتی مورد ارزیابی قرار میگیرد. این مقررہ بمنظور تشریح سطوح مختلف سرمایہ مقرراتی بر اساس کیفیت و دوام اسناد منتشره یا منابع سرمایوی، تهیه گردیده و بطور کلی با معیارات کفایت سرمایۀ که از سوی بورد خدمات مالی اسلامی (IFSB) تعیین گردیده، مطابقت دارد.

3 ساحة تطبيق مقررہ

3.1 این مقررہ بتاسی از ماده 2.2 قانون بانکداری افغانستان منتشره جریده مؤرخ 1382/10/30 (مصادف با 2003/17/12) در رابطه با صلاحیت های د افغانستان بانک جهت تنظیم و نظارت از فعالیت بانکها در جمهوری اسلامی افغانستان و یا تعدیلات مربوط به قانون متذکره تهیه گردیده است.

3.2 هدف از وضع این مقررہ تهیه خدمات و محصولات بانکی مصؤن و سالم و مطابقت اجراآت بانک با قوانین و مقررات می باشد. بانک مکلف است تا احکام مقررہ را بسطح یک نهاد واحد ویابه شکل تلفیقی که شامل حالات می شود که توسط نهاد های تابع ونهاد های مالی تابع خارجی اجرا می گردد، رعایت نمایند.

3.4 سهم اندک (Minority Interest) که درنتیجۀ ادغام شرکت های تابع که مالکیت کلی آن در اختیار شرکت اصلی نمی باشد، در سرمایه ادغام شده شامل، واین سهم طور آزادانه در دسترس سایر شرکتهای شامل گروپ قرار گرفته بتواند. سرمایه گذاری در سرمایه مقرراتی علی الرغم سهام عادی بانک یا هر نهاد مالی دیگر بوده و منحیث سرمایه گذاری در کنار سرمایه مقرراتی طور معامله می گردد که سند متذکره در حسابات و معاملات بانکی یادر حسابات و معاملات تجاری نگهداری شود. در عین حال، سرمایه گذاری در سهام بانکداری تابع روش های میباشد که با صنف بندی سرمایه گذاری مرتبط است و میتواند در هر یک از حسابات و معاملات بانکی یا تجاری نگهداری شود.

بخش ب: چارچوب کفایت سرمایه

4 تعریف

4.1 چارچوب کفایت سرمایه چارچوب است که توسط د افغانستان بانک برای بانکهای اسلامی بمنظور تعیین روشهای محاسبه خطر و حفظ حد اقل سرمایه ضروری در برابر خطر کریدت، خطر مارکیت و خطر عملیاتی، تهیه گردیده است.

4.2 چارچوب کفایت سرمایه براساس معیارهای مورد خدمات مالی اسلامی و درمطابقت با چارچوب تجدید شده کمیته بازل در مورد اسناد نظارتی بانکداری (بازل 2) تهیه گردیده و روشهای معیاری را برای محاسبه سرمایه طور ذیل مشخص نموده است:

- a. روش معیاری برای ارزیابی خطر کریدت؛
 - b. روش معیاری برای ارزیابی خطر مارکیت؛
 - c. روش شاخص ابتدایی برای ارزیابی خطر عملیاتی
- روش های معیاری فوق برای محاسبه / ارزیابی سرمایه طرح و طی یک چارچوب مشخص ضروریات کفایت سرمایه به نشر سپرده خواهد شد.

4.3 این روشها باید اساس محاسبه تناسب سرمایه عیار شده براساس خطر را برای بانک تشکیل دهد. درجریان انکشاف چارچوب کفایت سرمایه، دافغانستان بانک تلاش های مشترک و مشورتی خود را به منظور دخیل ساختن بازیگران امور وسایر جوانب ذیدخل به هدف حصول اطمینان از شرایط وهزینه های وضع شده سرمایه، و همچنان توقع نظارتی از پیشرفت انتقال مناسب روش سنتی بازل 1 به روش حساس تر درمقابل خطر، انجام داد. سیستم بازل 1 به منظور نظارت فراگیر به بازل 2 تغیر شکل داد.

5 انواع ارکان

- چارچوب کفایت سرمایه شامل سه رکن ذیل میباشد:
- حداقل سرمایه مورد نیاز
 - روند نظارت و بررسی

• نظم بازار

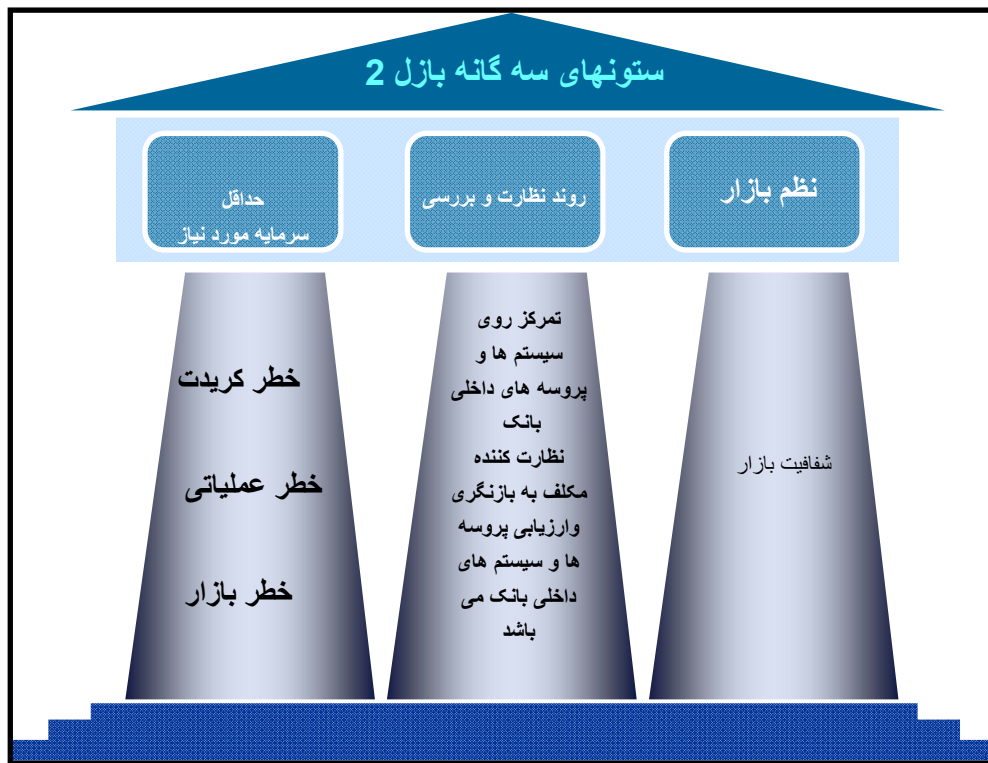
5.1 رکن اول: حد اقل سرمایه مورد نیاز

رکن اول دربرگیرنده نیاز های مقرراتی برای خطرات کريدت، مارکيت و عملیاتی می باشد. کفایت سرمایه با استفاده از فورمل ذیل تعیین میشود:

$$\text{نسبت سرمایه بانک (حداقل 8\%)} = \frac{\text{مجموع سرمایه}}{\text{خطر کريدت + خطر مارکيت + خطر عملیاتی}}$$

در چارچوب کفایت سرمایه (بازل 2)، رقم حد اقل سرمایه برابر است با مجموع سرمایه تقسیم بر حاصل جمع سه مبلغ دارایی های عیار شده بر حسب خطر برای خطر کريدت، جمع 12.5 مرتبه مجموع هزینه سرمایه برای خطرات مارکيت و خطرات عملیاتی.

شکل 1: ارکان سه گانه چارچوب کفایت سرمایه

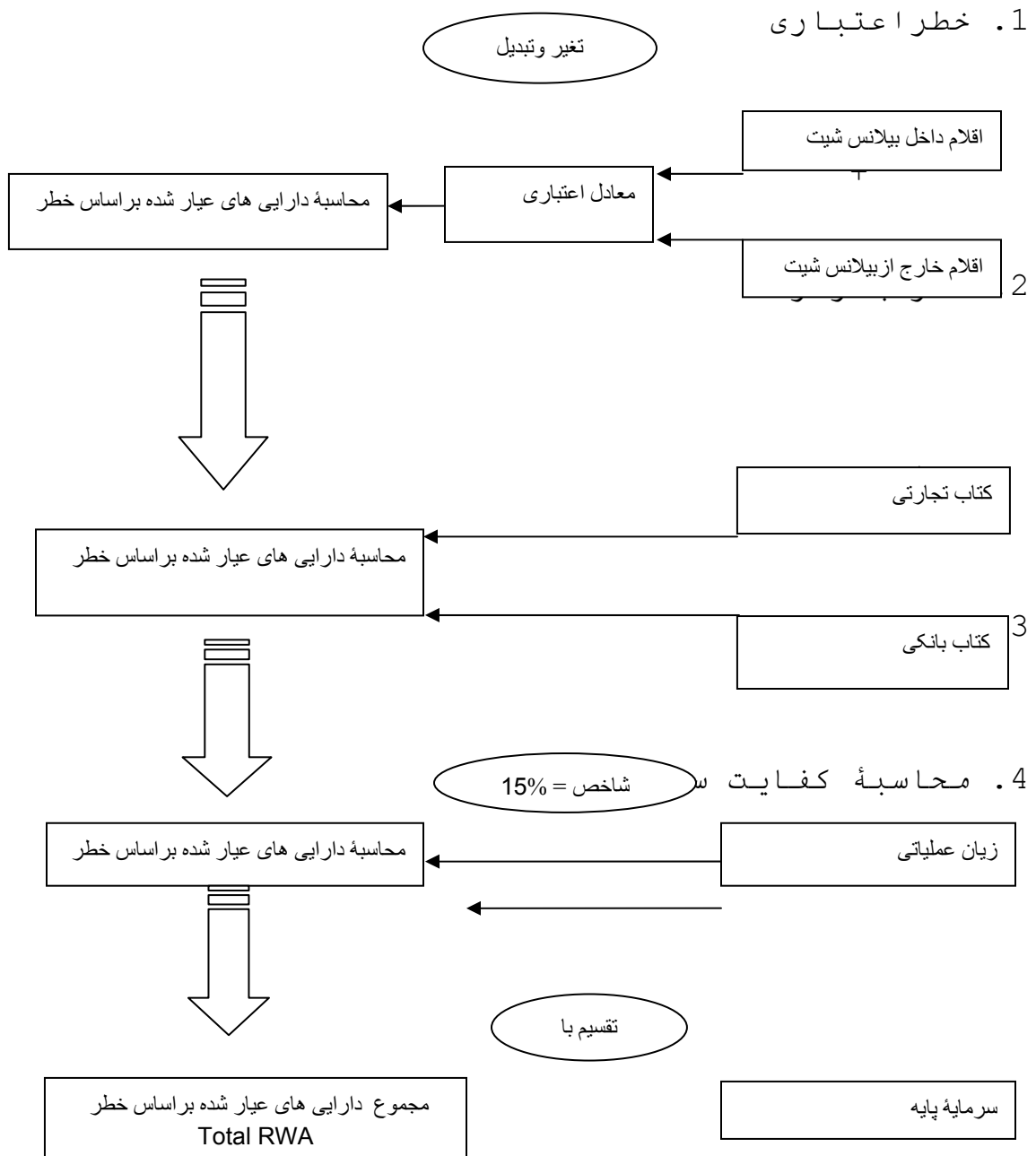
5.2 رکن دوم: روند نظارت و بررسی

رکن دوم روند نظارت و بررسی (د افغانستان بانک) چارچوب مدیریت خطر و کفایت سرمایه را تشریح می نماید. این رکن مسوولیت های معین و مشخص نظارتی را برای هیئت عامل و منسوبین بلند رتبه تعیین نموده، در عین زمان اساسات و اصول نظارت داخلی و حاکمیت شرکتی که توسط د افغانستان بانک وضع گردیده است را تقویت می بخشد. بر اساس کمیته بازل، [تفاهم جدید] بر اهمیت توسعه ارزیابی داخلی سرمایه توسط مدیریت بانک و تعیین اهداف برای سرمایه که متناسب به خطرات مشخص و محیط تحت کنترول بانک باشد، تاکید صورت میگیرد. د افغانستان بانک مسوولیت دارد تا از ارزیابی مناسب بانکها از نیامندی های کفایت سرمایه شان با توجه به خطرات متوقعه اطمینان حاصل نماید. روند ارزیابی داخلی بانکها میتواند حسب ضرورت تابع بررسی و اقدامات مقتضی از سوی د افغانستان بانک گردد.

5.3 رکن سوم: نظم بازار (Market Discipline)

هدف رکن سوم همانا تقویۀ نظم بازار از طریق شفافیت و افشاسازی توسط بانک ها می باشد. این رکن نیازهای شفافیت و افشاسازی، و سفارشات لازم را در ساحت مختلف، به شمول محاسبۀ کفایت سرمایه روش های ارزیابی خطرات توسط بانک را توضیح می دهد. افزایش توانائی های مقایسوی و شفافیت از جمله نتایج متوقعۀ این رکن می باشد. همچنان کمیته بازل بدنبال حصول اطمینان از مطابقت چارچوب شفافیت و افشاسازی بازل 2 با معیارات ملی محاسبه و عدم تضاد آن با معیارات کلی افشاسازی محاسبه می باشد که بانکها مکلف بر تطبیق آنند.

5.4 محاسبۀ حداقل سرمایه مورد نیاز
شکل 2

5.5 اساس سرمایه (Capital Base)

5.5.1 شکل 2 فوق محاسبۀ مجموعۀ حد اقل سرمایه مورد نیاز را برای خطرات کریدت، بازار و عملیاتی نشان میدهد. نسبت سرمایه بر اساس تعریف سرمایۀ مقرراتی و دارایی های عیار شده بر اساس خطر محاسبه گردیده است. نسبت مجموعی سرمایه نباید کمتر از 8 % باشد.

5.5.2 برای اهداف نظارتی، سرمایه باید در دو سطح تعیین و تعریف گردد. سرمایه سطح اول که شامل 50 فیصد سرمایه بانک بوده و حاوی اجزای اصلی سرمایه مرکب از سهام عادی سرمایه و ذخایر نشر شده بعد از وضع مالیات بر عواید می باشد. سایر اجزای سرمایه (سرمایه تکمیلی) شامل سرمایۀ سطح دوم بوده و محدود به 100 فیصد سرمایه سطح اول میباشد.

5.5.3 به این ترتیب جهت تعریف اجزای وجوه سرمایوی سیستم متشکل از دو سطح قرار ذیل مورد استفاده قرار میگیرد:

دوره جاری	عناصر سرمایه
	سرمایه سطح اول
	سهام عادی سرمایه پرداخت شده
	سهام ترجیحی دائمی افزود ناشدنی پرداخت شده
	حق البیمه سهام
	مفاد یا زیان نگهداری شده
	مازاد حاصله بعد از وضع مالیه ازبابت فروش سرمایگذاری های ثابت و درازمدت
	مفاد خالص جاری نامنظم بر اساس نیم سال
	سرمایه سطح اول خلاقانه
	سهم اندک سرمایۀ سطح اول
	سایر ذخایر

	کسر
	سرقفلی
	دارایی های / (بدهی های) مالیاتی معوق
	سایر اقلام (لطفاً مشخص نماید)
	Core مجموع سرمایه سطح اول (سرمایه اصلی یا
	Capital (
	سرمایه سطح دوم
	ذخایر ارزش گذاری مجدد جایداد
	سهام عادی انباشته شده در نتیجه ارزش گذاری مجدد
	جایداد
	سهام ترجیهی دایمی انباشته شده
	سهام اندک در سهام ترجیهی دایمی انباشته شده
	شرکت های تابع که بدون تملک
	اوراق بها دار قروض نشر شده و تائید شده
	ذخایر عمومی برای قروض بد و مشکوک صنف بندی
	شده و تمویل حد اکثر قروض و صکوک تابع مجوز
	مجموع سرمایه سطح دوم
	مجموع سرمایه مطلوب سطح دوم
	کسر:
	سرمایه گذاری در شرکت های تابع
	سرمایه گذاری در شرکت های بیمه
	نکهداری ابزار های سرمایوی سایر موسسات بانکی
	سرمایه گذاری در دارایی های که بوسیله سهامدارای
	تمویل گردیده است.
	سایر کسریات
	اساسات سرمایه

5.6 دارایی های عیار شده بر اساس خطر

- مجموع دارایی های عیار شده بر اساس خطر را از طریق ضرب کردن سرمایه موردنیاز برای جبران خطر بازار و خطر عملیاتی در عدد 12.5 و جمع کردن نتیجه آن با دارایی های عیار شده براساس خطر برای جبران خطر اعتباری میتوان تشخیص نمود.
- برای تشخیص مقادیر ارقام داخل بیلانس شیت واقلام خارج از بیلانس شیت در خطر اعتباری، ارقام متذکره با مجموعه مرتب از دارایی های عیار شده بر اساس خطر مشخص گردیده و با یکی از ضرایب مناسب خطر 0%، 20%، 50%، 100%، و 150% ضرب میگردد:
- برخلاف محاسبۀ خطر اعتباری، خطر بازار و خطر عملیاتی مستقیماً سرمایه مورد نیاز را متاثر می سازد. همچنان میتوان از طریق ضرب کردن خطر بازار و خطر اعتباری در عدد 12.5 برعکس 8%، دارایی های عیار شده براساس خطر را محاسبه نمود.

5.7 روش معیاری برای محاسبه خطر اعتباری

سرمایه مورد نیاز در چارچوب روش معیاری برای محاسبۀ خطر اعتباری به شیوۀ تعیین می گردد که براساس این شیوه مجموعه قروض از قبل تعیین شده یا گروه های از دارایی هارا با ضرایب خطر از قبل تعیین شده ارتباط می دهد.

اساساً ضرایب خطر برای قروض بانکداری اسلامی باید بر اساس درجه بندی پذیرفته شده از سوی موسسۀ ارزیابی بیرونی اعتبارات تعیین گردد. برای سبد املاک فروشی و مسکونی ضریب خطرترجیهی یا درجه خاص دیگری توسط دافغانستان بانک به منظور تشخیص قروض از قبل تعریف شده، وضع می گردد. برای قروض خاص و تعیین شده یا

درجه بندی خاص د افغانستان بانک خطرات عیار شده و ترجیجی را جهت امور جزیی مقرراتی و املاک مسکونی و مستغلات تعیین می نماید. افزون بر آن این چارچوب، تخنیکهای کاهش خطرات اعتباری را به شکل وسیعتر نیز معرفی می نماید.

5.8 روش معیاری برای محاسبه خطر بازار

خطر بازار بعنوان خطر زیان درمورد وضعیت اقلام داخل و خارج بیلانس شیت تعریف میشود که در نتیجه نوسانات قیمت در بازار به وجود می آید. روش معیاری جهت تعیین خطر بازار باید مسایل ذیل را مورد توجه قرار دهد:

- خطر ناشی از بابت نرخ نرخ و خطر اسهام مرتبط به اسناد مالی مندرج حساب تجاری،
- خطرناشی از اسعار خارجی و کالاهای تجارتي در حسابات تجاری و بانکی،
- خطر ذخایر موجود که در اثر فعالیت های بانکداری اسلامی بوجود می آید؛ و
- رسیدگی به گزینه ها

5.9 روش شاخص ابتدایی برای محاسبه خطر عملیاتی

محاسبه سرمایه برای پوشش خطر عملیاتی در روش شاخص ابتدایی به اساس تصمیم بورد خدمات مالی اسلامی صورت میگیرد.

- به اساس روش شاخص ابتدایی جهت مهار خطر عملیاتی، مقدار سرمایه جبرانی برابر با اوسط فیصدی ثابت مفاد ناخالص سالانه (که با الفنا مشخص میگردد) طی سه سال قبل تهیه می گردد.

- ارقام عاید ناخالص در هر سالی که عاید سالیانه ناخالص منفی و یا صفر باشد، باید در زمان محاسبۀ حد اوسط، از صورت و مخرج کسر حذف شود.
- بانک باید 15 % فیصد عاید ناخالص بدست آمده خویش را برای تأمین مصارف پولی خویش نگهدارد.
- حسب روش شاخص ابتدائی، محاسبه به اساس اوسط عاید ناخالص سالیانه طی سه سال گذشته صورت میگیرد. این اوسط با ضریب 0.15 که توسط کمیته بازل تعیین گردیده ضرب میگردد تا سرمایۀ مورد نیاز بانک دریافت گردد.

5.10 سه روش معیاری برای محاسبۀ سرمایه با جزئیات آنها در رهنمود های مشخص کفایت سرمایه مورد نیاز تحت بحث و بررسی قرار خواهند گرفت.

6 متولی مقررۀ کفایت سرمایه

6.1 این مقررۀ تحت حفاظت بخش مقرراتی و امور شرعی بانکداری اسلامی د افغانستان بانک قرار میگیرد. این بخش میتواند تغییرات لازم را بعد از مرور هیئت عامل و تائیدی شورای عالی د افغانستان بانک، وارد نماید. یک کاپی از نسخه تعدیل شده باید به تمام جوانب ذیدخل جهت آگاهی و تطبیق مقررۀ، توزیع گردد.

6.2 بانکها میتوانند بمنظور ترتیب پالیسی ها و طرز العمل های خویش بعضی از تغییرات ضروری را در این مقررۀ پیشنهاد نمایند. تعدیلات متذکره باید در سطح کمیته مدیریت خطرات بانک مورد تائید و تصدیق قرار گیرد. شعبۀ مدیریت خطر بانک مسولیت حفظ و نگهداری مقررۀ کفایت سرمایه را بعهده خواهد داشت.

7 تاریخ انفاذ

این مقررۀ در تاریخ ----- نافذ میگردد.